

Årsplan i læringsstrategier

Skolene i Lebesby kommune

1. – 10.klasse

Obligatorisk

1. og 2.klasse

- Begrepsinnlæring
- Felles tankekart og Venndiagram Utenat læring

3. og 4.klasse

- Enkle tankekart og venndiagram Utenat læring

5.klasse

- Venndiagram
- Tankekart
- Nett
- VØL Utenat læring

6.klasse

- Venndiagram
- Tankekart
- Nett
- VØL Utenat læring

7.klasse

- Venndiagram
- Tankekart
- Nett
- VØL Utenat læring

8.klasse

- Læresamtale
- Friformkart
- Styrkekart/styrkenotat
- Brettebok
- Kolonnenotat Utenat læring

9.klasse

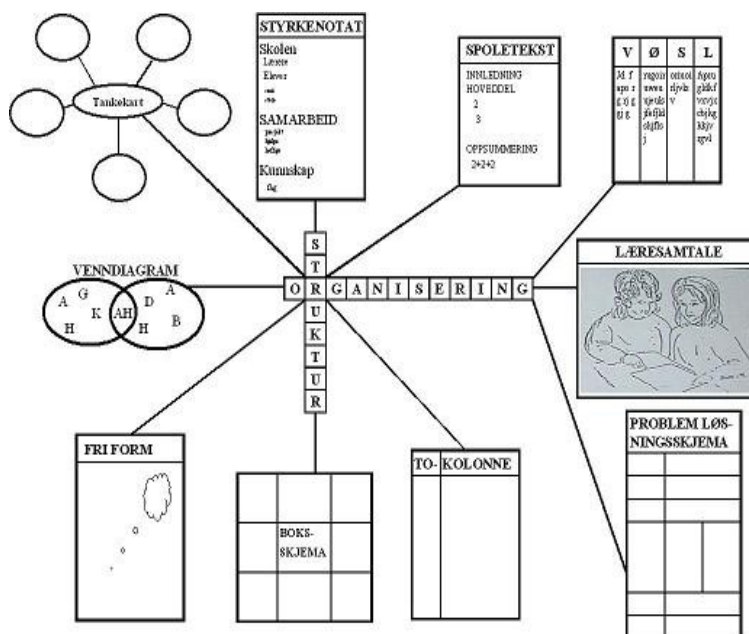
- Friformkart
- Styrkenotat
- Brettebok
- Kolonnenotat Utenat læring

10.klasse

- Repetisjon
- Refleksjon, hvordan best lære nytt stoff - bruk av valgfrie strategier
- Gjennomføre undervisningsopplegg: PowerPoint-presentasjon
- Kolonnenotat

Arbeidet med læringsstrategier skal synliggjøres i årsplaner og arbeidsplaner

Venndiagram, tankekart, nett, vøl, brettebok, begrepsinnlæring, friformkart, styrkenotat, læresamtale, utenat læring, kolonnenotat "løp og lær" mm

Kilder:

- Materiell fra Senter for leseforskning
 - Lære å lære/Criss: Carol Santa, Liv Engen
 - Fagbok i bruk, grunnleggende ferdigheter
- MILL: Mette Bunting, Torill S. Lund
- Kreftene i mangfoldet: Barbara Prashnig
- Diverse kursmateriell fra RSK-kurs
- Kunnskapsløftet
- Kommunens strategiplan for skolene
- Alle kan lære, men ikke på samme måte: Marie Sandell

INNHOOLD

	Side
Visjon.....	3
Læringsstrategier.....	4
Målgrupper.....	4
Overordea mål.....	4
Mål for skolen.....	5
Mål for lærere.....	5
Mål for foreldre.....	5
Mål for elever.....	6
Læringsstrategiplan.....	7
VØL-skjema.....	8
Venndiagram.....	9
Læresamtale.....	11
Tankekart og Nett.....	12
Styrkenotat.....	17
Kolonnenotat.....	19
Brettebok.....	24
Friform-kart.....	25
Tekstanalyse.....	26
Påstand – Bevis.....	27

Visjon:

”Lebesbyskolen – på norsktoppen”

Hovedmål

Lebesby kommune ønsker å legge til rette for skolene i kommunen, slik at vi får skoler der enhver gis mulighet for å lykkes - etter sine forutsetninger - og i å skaffe seg god og relevant kompetanse for framtiden.

Delmål

- Alle barn og unge skal få grunnskoleopplæring av høy kvalitet. Opplæringen skal gi kunnskaper, ferdigheter og holdninger som grunnlag for videre utdanning, arbeid og deltakelse i samfunnet.
- Elevenes skolehverdag skal være preget av trygghet og trivsel.
- Tilpasset opplæring og inkludering skal gjennomsyre all opplæring.
- Elever og foresatte skal være synlige aktører for å skape den gode skole

Grunnleggende ferdigheter i alle fag

Kunnskapsløftet innebærer at skolen skal prioritere utvikling av grunnleggende ferdigheter i alle fag. Dette er viktige forutsetninger for videre læring. De grunnleggende ferdighetene er:

- Å kunne uttrykke seg muntlig
- Å kunne lese
- Å kunne regne
- Å kunne uttrykke seg skriftlig
- Å kunne bruke digitale verktøy

Disse ferdighetene er innarbeidet i læreplaner for fag. Alle lærere har derfor ansvar for at elever og lærlinger får utvikle sine grunnleggende ferdigheter gjennom arbeidet med de ulike fagene. Vektlegging av lese- og skriveopplæring fra første årstrinn i grunnskolen er en del av Kunnskapsløftet.

(Kunnskapsløftet)

Ved å gi alle lærere og elever opplæring i gode Læringsstrategier, vil det for Lebesby kommune være et av flere tiltak for å oppfylle kravene til tilpasset opplæring

Læringsstrategier

Innledning

Gode læringsstrategier er avgjørende for i hvilken grad vi lærer. Det er metoder man bruker for å tilegne seg ny kunnskap. Gjennom aktiv bruk av læringsstrategier i elevgruppen kan man i større grad få til tilpasset undervisning.

Definisjon

En læringsstrategi er en teknikk som eleven kan bruke for å

- komme i gang
- skaffe seg oversikt
- skille mellom vesentlig og mindre vesentlig
- systematisere
- konsentrere seg
- huske noe – lære

Mer kortfatta kan læringsstrategi defineres som

- den fremgangsmåten et individ benytter når det bevisst går inn for å løse eller lære en oppgave.

Læringsstrategier omfatter dermed alle slags notat-, disposisjons- og husketeknikker. De fremmer læring ved å aktivisere forkunnskaper og refleksjon. Dette er sentralt i metakognisjon, forstått som bevissthet om hva og hvordan en lærer.

Begrepet metakognisjon kan man definere som kunnskap om hvordan man får kunnskap. Det innbefatter kunnskap om hva jeg vet, hva jeg ikke vet, hvordan jeg skal lære meg noe nytt, og hvordan jeg skal forbedre mine egne læringsstrategier.

Målgruppe

Alle elevene på skolen vil ha utbytte av økt bevissthet og kunnskap om egne læringsstrategier.

Alle elevene vil også ha nytte av å lære nye og effektive læringsstrategier.

Mål

Et overordnet mål er å gjøre elevene metakognitive i forhold til sin egen læring. Det betyr:

- elevene er bevisste i forhold til egen læring
- vet om de forstår eller ikke
- har strategier for å forstå og for å lære
- elevene er aktivt involvert i forhold til egen læring

Organisering/tiltak

Arbeidet med å lære elevene gode læringsstrategier organiseres som vanlig klasseromsundervisning. Arbeidet er tenkt organisert som et "månedens tema", der det læres en ny læringsstrategi som det fokuseres på den følgende måneden. Før man setter i gang arbeidet med elevene, kurses lærerne (f.eks. på onsdagsmøte) i den nye strategien. Den aktuelle læringsstrategien skal brukes av lærerne i alle fag den påfølgende måneden. Utdfordringen er å gjøre dette redskapet til elevens eiendom, å få dem til å se det som et fint redskap for egen læring. Noen av strategiene er best egnet for gjennomgang av nytt tema, noen er best egnet for repetisjon. Alle strategiene er velegnet for prosjektarbeid og annet arbeid, alene eller i grupper.

Mål for skolen

- ha fokus på betydningen av gode læringsstrategier
- prioritere obligatorisk skoling av lærere i gode læringsstrategier, både tids- og ressursmessig

Tiltak rettet mot skolen

Tiltak	Ansvarlig	Tid
Læringsstrategier er et viktig tema i skolens planarbeid	Rektor	Kontinuerlig
Læringsstrategier synliggjøres i halvårsplaner	Faglærere, kontaktlærere, teamledere, rektor	Hvert semester
Læringsstrategier synliggjøres i arbeidsplaner	Faglærere, kontaktlærere	Hver arbeidsplanperiode
Det settes av nok tid og ressurser til kursing av lærerne	Rektor	Kontinuerlig, onsdagsmøter, teammøter el
Evaluering av satsingen på Læringsstrategier	Rektor	Hvert år

Mål for lærerne

- Ha gode kunnskaper om læringsstrategier og ta disse aktivt i bruk med elevene

Tiltak rettet mot lærerne

Tiltak	Ansvarlig	Tid
Informasjon om arbeidet med læringsstrategiplanen	Rektor	På planleggingsdag i begynnelsen av skoleåret
Opplæring og kurs i de enkelte læringsstrategier, inkludert praktisk bruk	Rektor	Før hver enkelt læringsstrategi tas i bruk

Mål for foreldrene

- Foreldrene er informert og jevnlig oppdatert om skolens arbeid med læringsstrategier

Tiltak rettet mot foreldrene

Tiltak	Ansvarlig	Tid
Læringsstrategier er synliggjort i halvårsplaner	Faglærere i alle fag	I begynnelsen av hvert semester
Læringsstrategier er synliggjort i arbeidsplaner	Faglærere/ kontaktlærere	Hver Uke/arbeidsplanperiode
Informasjon i skolens virksomhetsplan	Rektor	Ved skoleårets begynnelse

Mål for elevene

- ha kunnskap og bevissthet om ulike læringsstrategier
- skal kunne nyttiggjøre seg et variert utvalg av læringsstrategier
- skal kunne velge mellom ulike læringsstrategier som passer til ulike formål

Innføring og modellering (Formidling av læringsstrategier)

- Første gang elevene jobber med en ny strategi, vil de trenge mye tid på å lære selve strategien, etter hvert vil neste års arbeid med den samme strategien bli mer en repetisjon og videreutvikling av strategien. Læreren begynner vanligvis med å fortelle elevene hva strategien er, og hvorfor den er viktig. Psykologene kaller dette trinnet "Uttalt kunnskap". Neste steg er "prosedyrekunnskap" der læreren modellerer og snakker om når og hvordan strategien skal gjennomføres
- Hver ny strategi er obligatorisk å lære for alle elever. Læreren rettleider elevene mens de bruker strategien på et stykke. Når elevene forstår hvordan strategien skal gjennomføres, øver de vanligvis sammen i grupper.
- Når flere strategier er innlært, får elevene velge hvilken strategi de ønsker å bruke.

Synliggjøring i klasserommet

- Å henge beskrivelser av de ulike strategiene som oppslag i klasserommet har vist seg å være en god idé. Etter hvert som læreren har gitt elevene opplæring, kommer strategiene opp. Når de har flere strategier å velge mellom, kan elevene velge den som passer dem best. De må etter hvert se når det passer å bruke de ulike strategiene. De må altså ta bevisste valg, basert på erfaring.

Læringsstrategiplan for skolene i Lebesby kommune

Måned	Klasse	Månedens strategi	Ansvarlig for opplæring av lærerne	Ansvarlig for gjennomføring i klassene	Ansvar for evaluering
Sept	1. – 2.	* Felles tankekart	Ledelsen	Kontaktlærere og faglærere	Ledelsen og teamledere
	3. - 4.	* Egne tankekart			
	5.	* Venndiagram			
	6	* Venndiagram			
	7.	* Venndiagram			
	8.	* Læresamtale			
	9.	* Repetisjon fra 8.klasse			
10.	* Repetisjon + valgfrie strategier				
Okt	1. – 2-	* Felles tankekart			
	3. – 4.	* Egne tankekart			
	5.	* Tankekart			
	6.	* Tankekart			
	7.	* Tankekart			
	8.	* Friformkart			
	9.	* Friformkart			
10.	* Refleksjon over hvordan man lærer ulikt stoff + valgfrie strategier				
Nov	1. – 2.	* Felles tankekart			
	3. - 4.	* Venndiagram			
	5.	* Nett			
	6.	* Nett			
	7.	* Nett			
	8.	* Styrkenotat			
	9.	* Styrkenotat			
10.	* Valgfrie strategier				
Des	Alle	* Evaluering			
Jan	1. – 2.	* Felles tankekart + Venndiagram			
	3. - 4.	* Venndiagram			
	5.	* VØL			
	6.	* VØL			
	7.	* VØL			
	8.	* Brettebok			
	9.	* Brettebok			
10.	Gjennomføre undervisningsopplegg som PowerPoint – presentasjon + bruk av valgfrie strategier				
Febr/ mars	1. – 2.	* Felles tankekart + Venndiagram			
	3. - 4.	* Venndiagram			
	5.	* Utenatlæring: - Løp og lær, spill osv.			
	6.	* Utenatlæring: - Løp og lær, spill osv.			
	7.	* Utenatlæring: - Løp og lær, spill osv.			
	8.	* Kolonnenotat			
	9.	* Kolonnenotat			
10.	* Kolonnenotat +Valgfrie strategier				
Apr/mai	Alle	* Repetisjon/øve/valg			
Juni	Alle	* Evaluering			

På de neste sidene følger en presentasjon av de forskjellige strategiene i planen

Vedlegg 1

VØL - SKJEMA (CRISS)

Er gunstig å bruke ved oppstart av nytt tema.

- Elevene starter med det de **Vet** om tema. Det kan gjøres som en felles idédugnad eller på egen hånd.
- Det elevene **Ønsker å lære** blir utgangspunkt for det videre arbeidet.
- Kolonnen **har Lært** brukes som en oppsummering.

Her er det vist flere eksempler på ulike VØL-skjema:

1

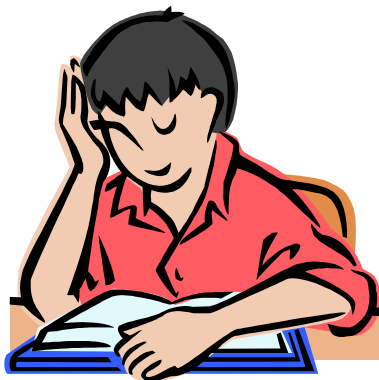
V (Vet)	Ø (Ønsker å lære)	L (Har lært)

2

Vet	Ønsker å lære	Slik vil jeg lære	Har lært

3

V (Vet)	Ø (Ønsker å lære)	L (Har lært)	K (Kilder)

Vedlegg 2

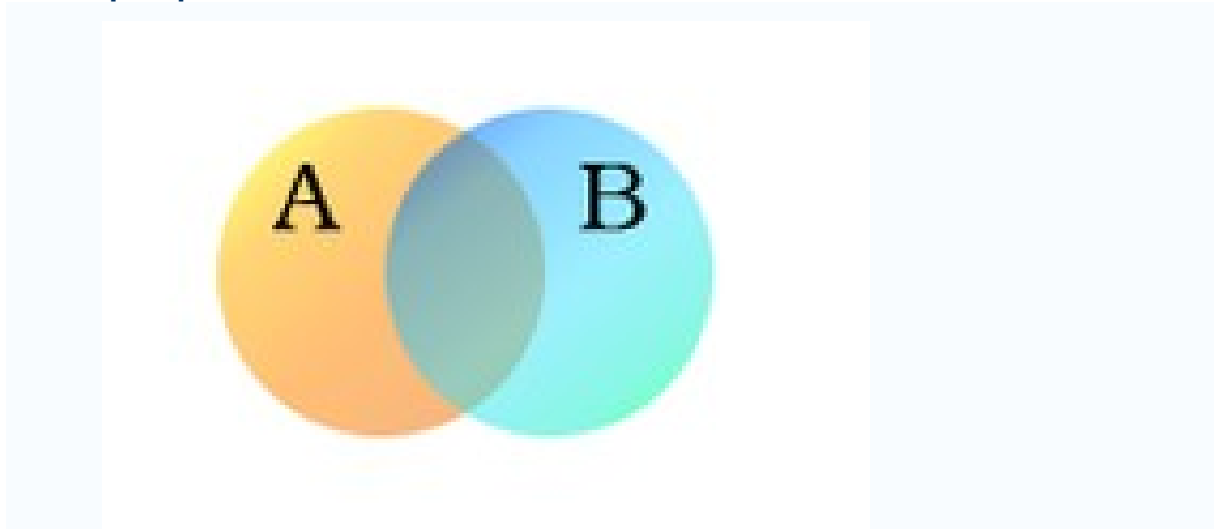
VENNDIAGRAM

(John Venn, engelsk prest 1834-1923)

Brukes til å analysere likheter og forskjeller mellom to eller flere emner, personer, dyr, hendelser, fortellinger, ting, ideer, land med mer.

Består av 2 eller flere like store sirkler, avhengig av hvor mange ting som er med i analysen

Eksempler på VENNDIAGRAM

Mengdene A og B

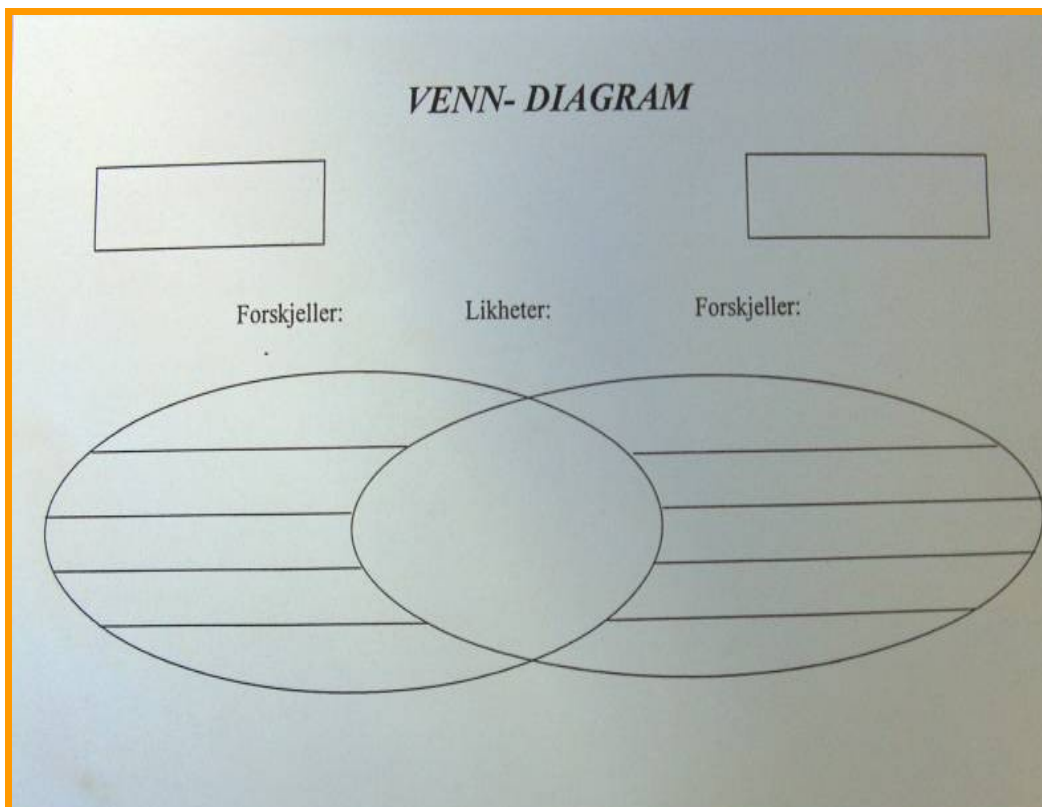
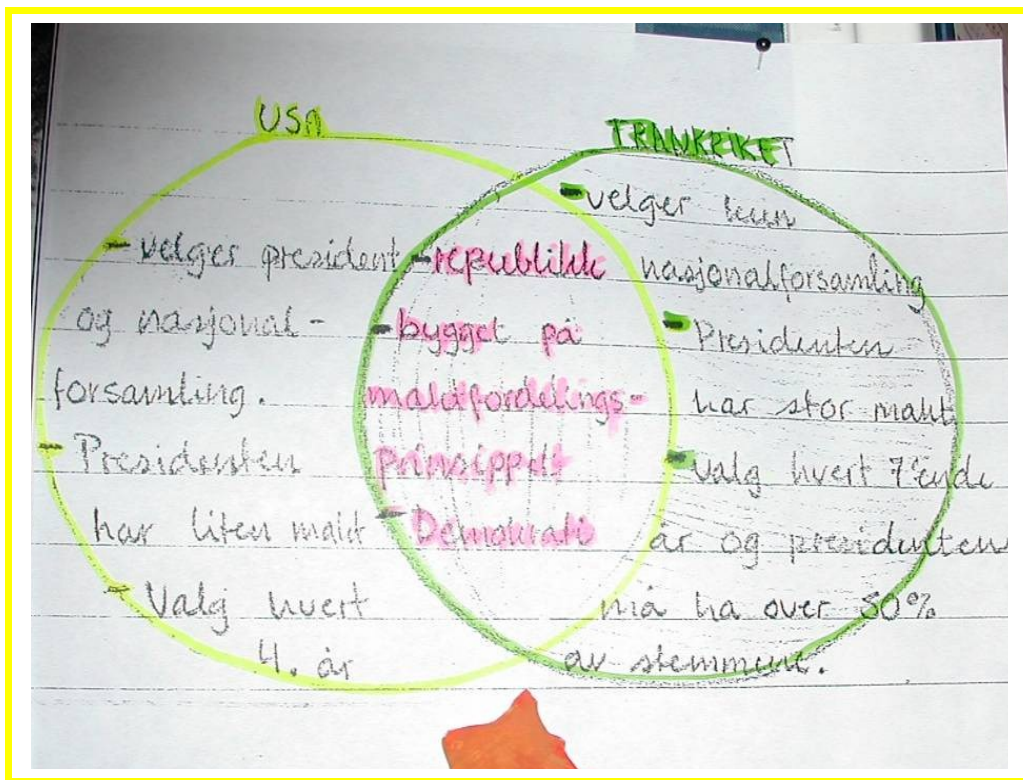
- Den oransje sirkelen (**mengde A**) kan representere, for eksempel, alle levende vesener som er tobeinte.
- Den blå sirkelen, (mengde *B*) kan representere alle levende vesener som kan fly.
- Det området hvor den blå og den oransje sirkelen overlapper (som kalles *skjæringsfeltet*) inneholder alle levende vesener som både kan fly **og** som har to bein – for eksempel papegøyer. (Tenk deg hver enkelt type vesen som et **punkt** et sted i diagrammet).
- Mennesker og pingviner ville befunnet seg i den oransje sirkelen, i det området som ikke overlapper med den blå sirkelen.
- Mygg har seks bein, og flyr, så punktet for mygg ville være i den delen av den blå sirkelen som ikke overlapper med den oransje.

Teknisk sett kan venn-diagrammet tolkes som «forbindelsene mellom mengde A og mengde B som kan ha noen (men ikke alle) elementer felles».

Det samlede arealet av mengdene A og B blir kalt *unionen* av mengdene A og B. Unionen i dette tilfellet inneholder alle ting som enten har to bein, eller som flyr, eller begge deler. At sirklene overlapper innebærer at unionen av de to mengdene ikke er tom – at det faktisk **er** vesener som er i **både** den oransje og den blå sirkelen.

Vedlegg 3

Eksempel på **VENNDIAGRAM**

Vedlegg 4

LÆRESAMTALEN

En læresamtale er en kort samtale på 2-5 min., mellom to elever, der temaet er avgrenset og konkret. Læresamtale kan brukes ved introduksjon til et nytt tema, ved repetisjon, som en problemløsningsstrategi og ved oppsummering. Det man kommer fram til ved en læresamtale kan enten tas opp i plenum etterpå, det kan noteres og brukes i for eksempel et prosjektarbeid, eller det kan brukes i elevenes egne notater.

I starten av arbeidet med å lære læresamtale som teknikk kan resultatene av en læresamtale presenteres hultert til bultert, etter hvert er det viktig at elevene lærer å strukturere stoffet.

Hva er bra med læresamtale som metode eller teknikk?

- Læresamtale hjelper elevene til å aktivere sin forhåndskunnskap om et tema
- Alle elevene får komme til orde
- Elevene får opplevelsen "Dette kunne jeg faktisk noe om!", og dette gir en god mestringsfølelse.
- Ny kunnskap knyttes til gammel kunnskap – dette gir god læring
- Samtale skaper læring
- Tema og problemstilling kan tilpasses elever og fagområde.

Læresamtalen kan foregå på flere måter:

- i par eller grupper
- alle må snakke, etter tur
- alle har øyekontakt med hverandre og lytter til den som snakker
- en læresamtale er ofte kort,

5 minutt kan være nok

En læresamtale kan være å fortsette en av setningene nedenfor.

Eksempler på startord:

1. Jeg har lært at...
2. Jeg tror det betyr at...
3. Hva mener du om...
4. Kanskje vi kan...
5. Jeg tror forfatteren har ment at...
6. Jeg er uenig i at...
7. Dette avsnittet handler om... (tre setninger)
9. Jeg har lest at/hørt at/lært at...
10. Ordet (det ukjente/nye) tror jeg betyr...
11. Mitt tekst-/tanke spørsmål er ...

Startordene i seg selv er ikke viktige. Vitsen er at elevene får hjelp til å komme i gang. Det er kanskje enklest å begynne med ordene "Jeg har lest at....."

Etter hvert som arbeidsformen er godt innarbeidet, kan startordene gradvis falle bort.

Før elevene begynner å lese, gir læreren oppgave og startord (skriv startordene på tavla). Mens de leser, må elevene velge noe ut fra teksten, huske det til de er ferdige med å lese avsnittet og formidle det til andre. Når de skal fortelle hverandre om det de har lest, brukes startordene, eksempelvis *Jeg har lest at.....*

Så leser alle ett nytt avsnitt sammen. Når alle elevene har lest (be elevene vise med tegn når de er ferdige), starter lærer umiddelbart med å si *Jeg har lest at.....* og fyller ut setningen slik at det blir en tydelig gjengivelse av en faktaopplysning fra teksten.

Deretter må læreren la elevene slippe til, og de som rekker opp hånden, får komme med sine innspill.

Neste skritt er at alle elevene skal fortelle fra det de har lest. Instruksjonen fra læreren kan være slik: *Nå tar vi en runde. Alle skal fortelle noe de synes var viktig fra teksten.*

Det skal gå etter tur rundt sirkelen, jeg kommer ikke til å kommentere det dere sier.

Ikke fall for den fristelsen det kan være å korrigere feil. Det kan synes rart at vi skal la feil forbigås uten kommentarer, men det er flere argumenter for at dette er rett. Hvis elevene blir avhengige av godkjennelse fra lærer, en vurdering av svarene, lærer de seg ikke å stole på egne valg.

Erfaringsmessig viser det seg også at feil faktisk i stor grad forsvinner av seg selv. De blir ikke gjentatt av andre elever. Du kan som lærer korrigere ved å fremheve det riktige når det er din tur å svare.

TANKEKART og NETT

Bruk av tankekart har etter hvert vist seg å ha mange fordeler, og med litt trening vil du se at det kan være et nyttig verktøy i mange fag. Teknikken bygger i stor grad på måten hjernen samler, bearbeider, organiserer og lagrer data på.

Metoden bruker du når du blir bedt om å være kreativ, eller den kan brukes som notatmetode under forelesninger. Skal du f. eks skrive en stil, holde foredrag om en person, en historisk begivenhet, et emne i matematikken eller innen fysikk / kjemi, kan dette være en metode å benytte. Oppgaven er som regel at du skal ta utgangspunkt i et emne og utdype dette.

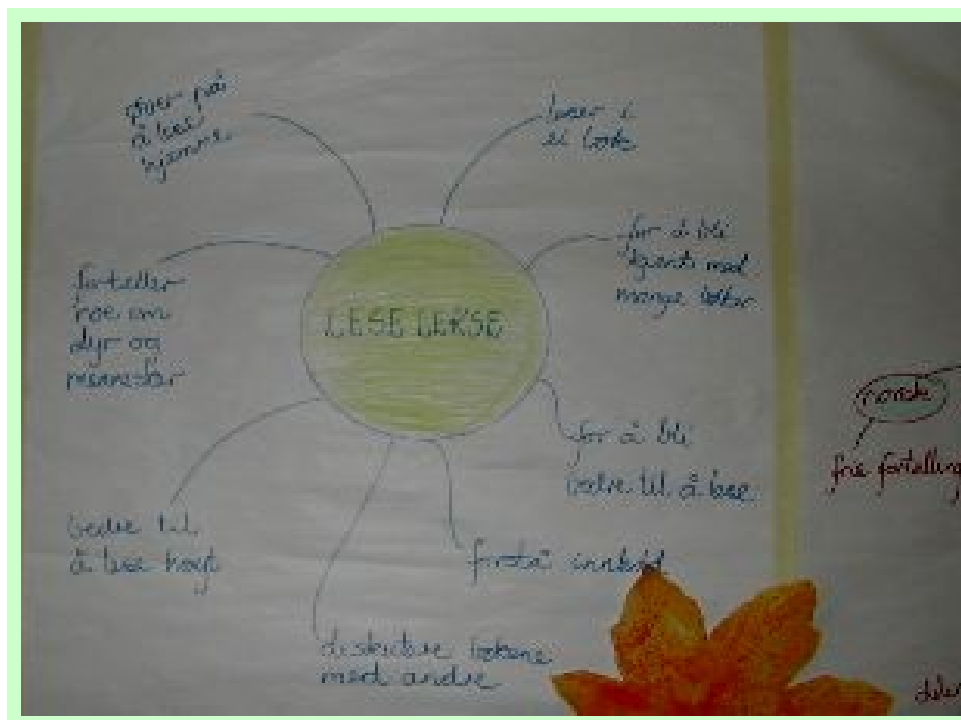
1. Ta for deg et blankt A4 ark og legg det på tvers foran deg. Sørg for at underlaget er fast og arket ligger stødig.
2. Skriv et temaord med store bokstaver midt på arket. Sett så en ring rundt ordet og la det gå greiner ut fra dette.
3. Etter hvert som hjernen nå arbeider med temaet, vil du stadig finne nye assosiasjoner til ordene. Skriv på greinene ord som dukker opp.
4. Bruk kun ett ord på linja og bruk ulike farger. På den måten blir det lettere å finne de ordene som naturlig henger sammen.
5. Grener som naturlig hører sammen, kan du trekke forbindelseslinjer mellom. Pass da bare på at du ikke tegner linjer innimellom greine, men legger de på utsiden. Da vil det hele bli mer ryddig og oversiktlig.
6. Har du problemer med å finne bare et ord, kan du f. eks tegne eller bruke andre symboler. Husk at disse må være så klare og entydige at du ikke er i tvil om meningen.

Etter litt øvelse vil du finne ut at valg av nøkkelord er en viktig del i denne prosessen.

Skal du holde et foredrag eller et innlegg om et emne, trenger du bare et tankekart foran deg som påminnelse på de punkter som du vil ha formidlet.

Eks på TANKEKART

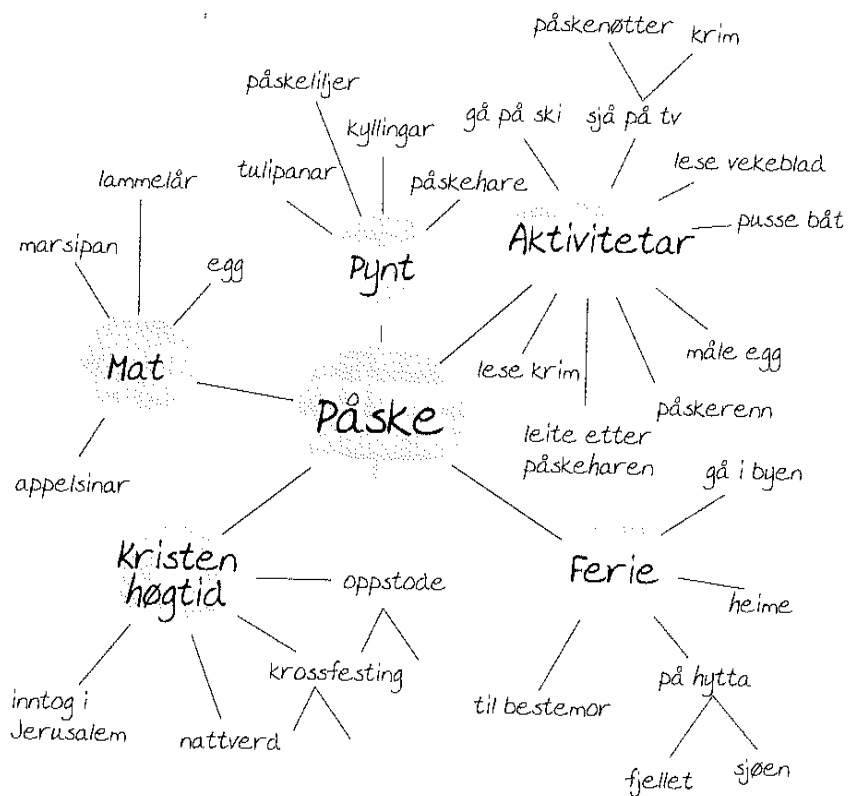
TANKEKART som utgangspunkt for å skrive en fortelling

Videre arbeid:

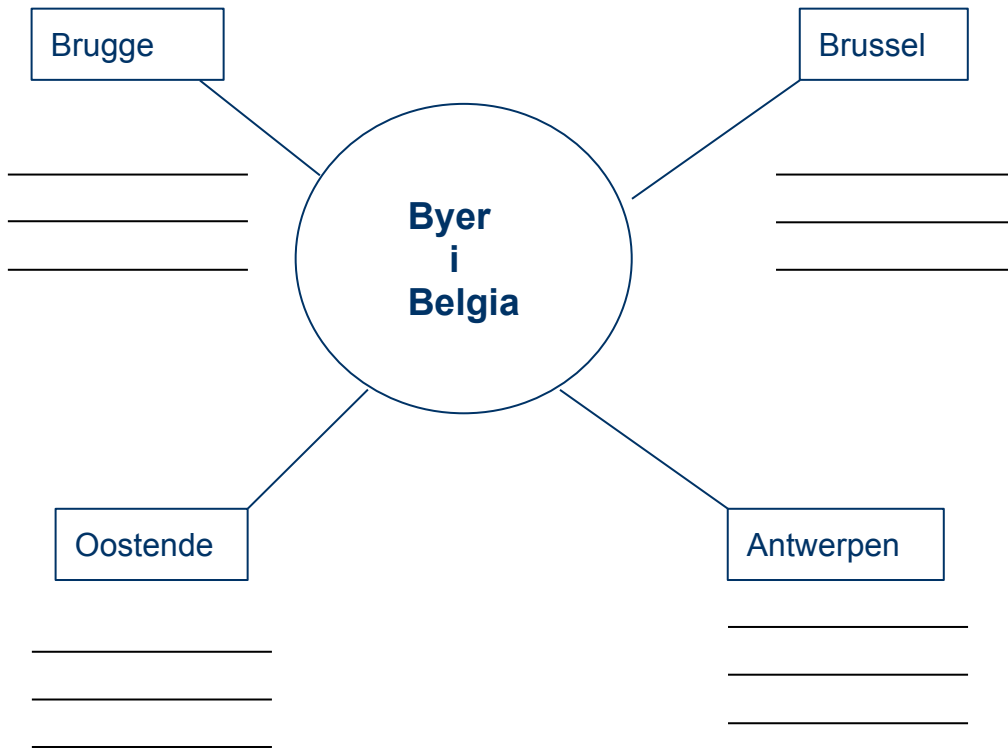
- Sett hver setning på en linje
- Finn ulike verb (og evt. synonymer til disse) og bygg ut setningene
- Finn ulike adjektiv (og evt. synonymer til disse) og bygg ut setningene
- Samle i temaer som hører mest sammen. Overskrift kan hjelpe til å sortere innholdet
- Del inn i avsnitt
- Overskrift på hele fortellingen

Tankekart brukt til for eksempel ord-/begrepslæring, innføring i nytt tema, skriveforberedelse

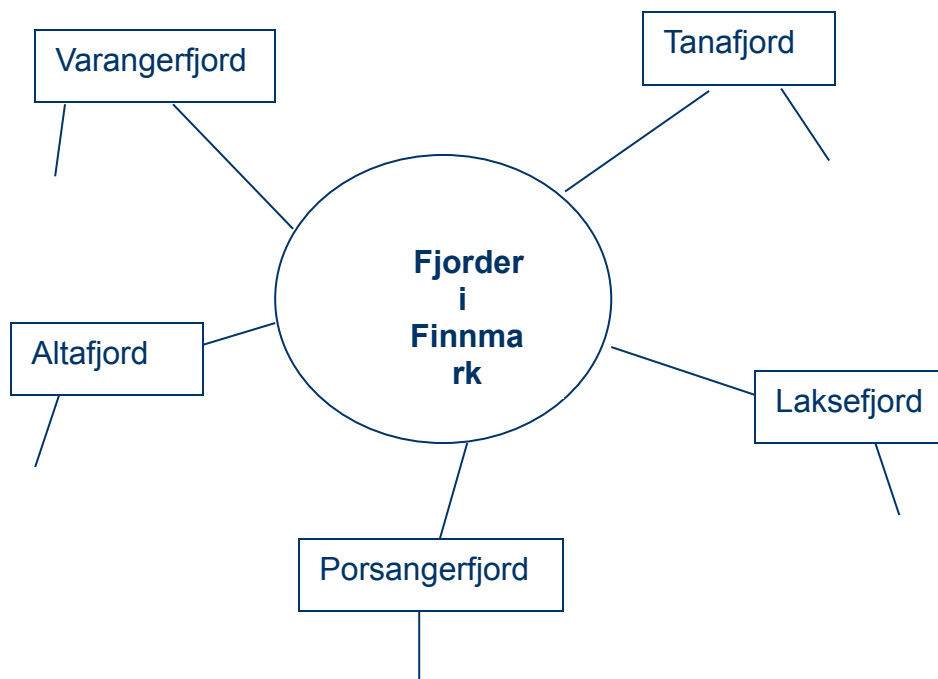

Eks på **NETT**

1

2

STYRKENOTAT

Styrkenotat er en strategi som hjelper elevene til å få oversikt og struktur over stoffet de arbeider med, de trener seg til å skille mellom hovedide /overordnet begrep og detaljer/underordnede begreper.

Det er et godt planleggingsverktøy og kan brukes når elevene skal disponere ulike oppgaver. Strategien kan brukes på alle trinn.

Styrke 1: gir hovedideen i det eleven arbeider med.

Styrke 2: er underordnet styrke 1 og forteller noe om hva som kjennetegner styrke 1.

Styrke 3: er underordnet styrke 2, og slik fortsettet vi så langt det er hensiktsmessig

Eksempler PÅ STYRKENOTAT

Eks 1: Hovedideen, altså styrke 1, er **Mat**

1: Mat

2: Frokost

3: frokostblanding

4: mysli

5: havregryn

3: Brød

4: Kneip

5: - hvete

- sammalt rug

4: Loff

5: - hvete

- gjær

4: Landbrød

5:

2: Middagsmat

3: fisk

4: ørret

3: kjøtt

4: svinekjøtt

Eks. 2

Styrke 1: Mat				
2: Frokost	2: Middagsmat	2: Kveldsmat	2.	2.
3: frokostblanding	3: fisk	3.	3.	3.
4: mysli	4: ørret	3.	3.	3.
5: - havregryn	3: kjøtt	3.	3.	3.
3: Brød	4: svinekjøtt	3.	3.	3.
4: Kneip	3.	3.	3.	3.
5: - hvete	3.	3.	3.	3.
- sammalt rug	3.	3.	3.	3.
4: Loff	3.	3.	3.	3.
5: - hvete	3.	3.	3.	3.
4: Landbrød		3.	3.	3.
5:				
3.				
3.				

Eksempel 3 **STYRKENOTAT** (om Frankrike)

<p>1. FRANKRIKE</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2. Geografi - 3. Lavlandet - 4. Mange småbygder - 4. Jordbruk - 5. Korn - 5. Druestokker - 3. Fjellområder - 4. Alpene - 5. Mont Blanc - 6. 4892 m.o.h. - 5. Mye snø - 5. Skibakker - 3. Flag - 4. Trikoloren - 4. Rødt, hvitt og blått - 2. Naboer - 3. Monaco - 4. Sør/øst - 3. Storbritannia - 4. Nord/vest - 3. Spania - 4. Sør - 3. Sveits - 4. Øst - 3. Italia - 4. Sør/øst - 3. Tyskland - 4. Nord/øst - 3. Luxembourg - 4. Nord - 3. Belgia - 4. Nord - 3. Andorra - 4. Sør 	<ul style="list-style-type: none"> 2. Samfunn - 3. Samarbeid - 4. NATO - 4. EU - 4. FN - 3. Republikk - 4. President - 3. Språk - 4. Fransk - 5. Vil ikke snakke andre språk - 3. Stor trafikk - 4. Masse motorveier - 5. Fem kjørefelt hver vei - 3. Få millionbyer - 4. Kun Paris er millionby - 4. Mange mellomstore byer - 5. Bordeaux - 5. Marseille - 5. Toulouse - 5. Nice - 5. St. Etinne - 5. Strasbourg - 5. Lyon - 3. Frakter på elvene 	<ul style="list-style-type: none"> - 2. Næring - 3. Bil - 4. Peugeot - 3. Fly - 4. Concorde - 3. Vin - 4. Rødvin - 4. Champagne - 4. Bordeauxviner - 3. Ost - 4. Kremoster - 4. Crème Chateau - 3. Klær - 4. Svært motebevisste - 3. Parfyme - 4. Chanel no.5 - 2. Hovedstad - 3. Paris - 4. Eiffeltårnet - 4. Louvre - 4. Masse restauranter - 4. Mye turister
---	---	--

KOLONNENOTAT

Kolonnenotat er en måte å omforme ideene fra en form til en annen. I denne omformingsprosessen skjer det en aktiv læring. Å bruke kolonnenotat hjelper elevene til å strukturere stoffet etter skillelinjer: kjent – ukjent, begrep – forklaring, underordnet - overordnet nivå.

Kolonnenotat kan ha flere former:

- To-kolonnenotat
- Prosessnotater (årsak – virkning, problem – løsning, nøkkelord – forklaring)
- Tre - kolonnenotat (VØL)
- Flerkolonnenotat

Felles for disse er at man stiller opp en tabell med for eksempel tre kolonner, der elevene skal fylle inn i de ulike cellene.

Oppsummering:

Kolonnenotat er en teknikk som hjelper elevene til å strukturere læringsstoffet, de må selv omstrukturere stoffet, f. eks. skrive stikkord – forklaring. Elevene hjelpes til å aktivisere sin bakgrunnskunnskap. Elevene blir gjort aktive i sin egen læringsprosess, blir metakognitive.

I arbeidet med kolonnenotat, kan det være en fordel å innlede med læringsamtale, for nettopp lettere å aktivisere elevenes bakgrunnskunnskaper. Gjerne læringsamtale med skjemaet foran seg. Bruk av kolonnenotat kan også kombineres med f. eks. tankekart. Bruken av de ulike læringsstrategiene avhenger av læringsstoffet, målene, elevforutsetninger osv.

Kolonnenotat egner seg til:

- repetisjon
- introduksjon av et nytt tema/kapittel
- prosjekt
- stilskriving/artikkel

Hvordan introdusere kolonnenotat som læringsstrategi i klassen? for eksempel VØL-skjema

Fokusere på at nå skal vi lære en ny læringsstrategi. Gjerne bruke strategien når man skal repetere fagstoff, slik at bare strategien blir ny, ikke fagstoffet.

Eksempler på KOLONNENOTAT

VØL- skjema er et eksempel på et mye brukt trekolonnenotat.

VØL står for:

V = Dette vet jeg.

Ø= Dette ønsker jeg å få vite mer om

L= Dette har jeg lært

V og Ø fylles ut i begynnelsen av læringsprosessen, mens L fylles ut etterpå.

V	Ø	L

Eksempel på **KOLONNENOTAT** kan være:

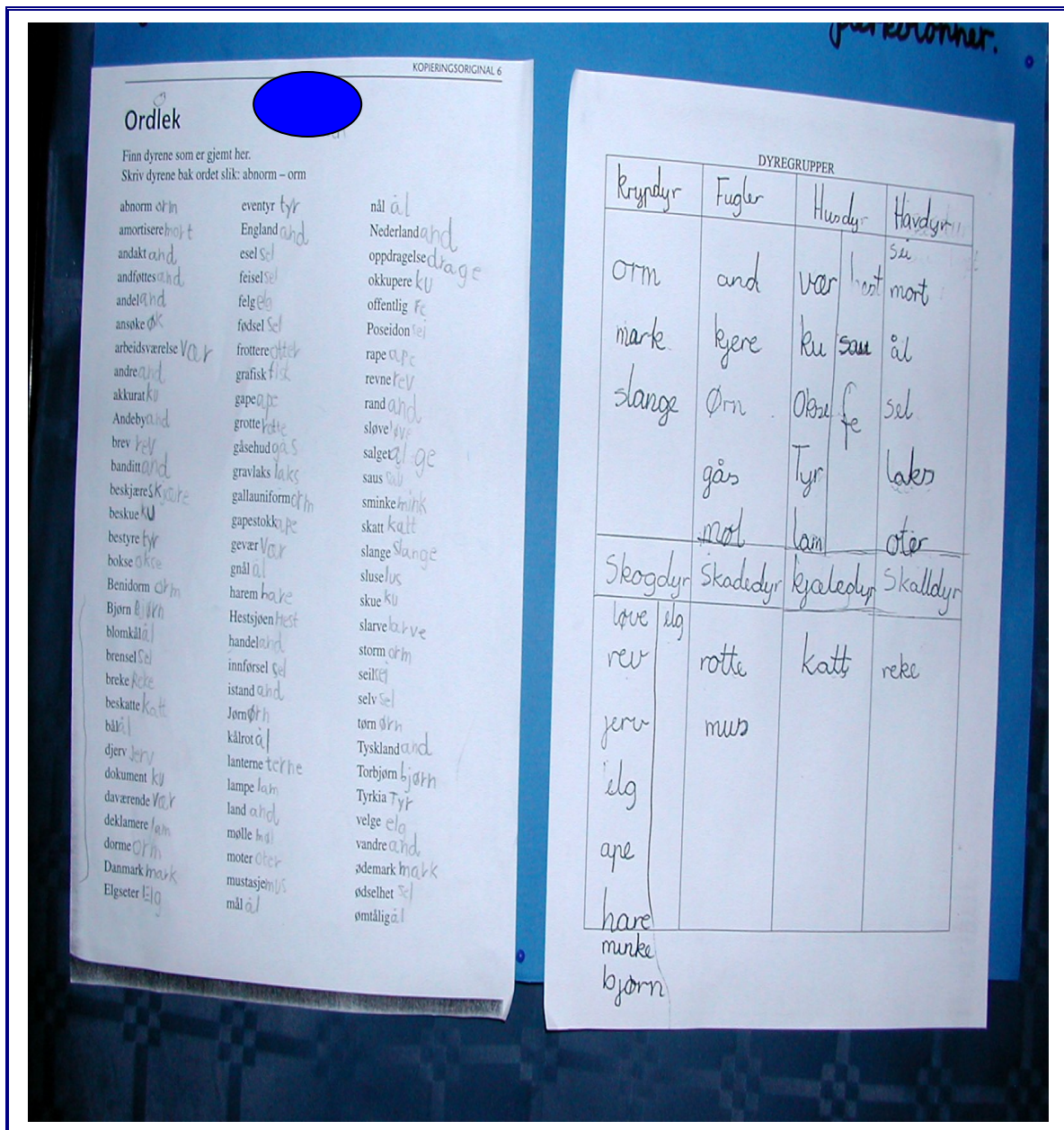
Begrep	Forklaring
spenning	
strøm	
motstand	

(eksempel fra naturfag)

Eksempel på **KOLONNENOTAT**: stikkord – forklaring – hvorfor

Stikkord	Forklaring	Hvorfor ?
Hva er kolonnenotat?	<ul style="list-style-type: none"> • Omforme ideer fra en form til en annen. • Strukturere læringsstoffet • Organisere kunnskapen 	<ul style="list-style-type: none"> • Gjøre elevene aktive i sin egen læringsprosess • = bli metakognitive • Aktivisere elevenes bakgrunnskunnskaper for derved å gjøre læringen bedre • Knytte forbindelse fra det kjente til det ukjente

Flere eksempler på **KOLONNENOTAT**

KOLONNENOTAT

Kommune - og fylkeskommune valg 2003

Oppgaver i en kommune	Hvordan blir en kommune styrt?	Oppgaver til fylkeskommunen	Skriv ned navnet på noen politiske parti
<p>Oppgaver i en kommune går ut på å hjulpe de gamle, unge, hjelp, skole og barne helse, barn, ungdommer, busser og andre tjenester, sport, rekreasjon, turisme, utbygging, drift av kommunens og helse og sosialtjenester og utdanning.</p>	<p>Alle kommuner i Norge har et kommunestyre. Kommunestyret er sammensatt av alle som er over 18 år og har stemmerett. Kommunestyret møtes med jevne mellomrom og diskutere saker som er viktig for kommunen. Der angjørelser skal tas er det det fleste som bor i kommunen.</p>	<p>utbygging og vedlikehold oppgaver som gjelder hele fylkets bilveier, sykkelveier og videregående.</p>	<p>De grønne SV FrP SP Høyre R P Venstre Demokratene KrF</p>

TO-KOLONNE NOTAT

1. Matematikk – de 4 regneartene	
2. Addisjon	3. tegn + 3. Man legger sammen to eller flere tall 3. Uten tierovergang 3. algoritme 3. tierovergang
2. Subtraksjon	3. tegn - 3. algoritme 3. 3.
2. Multiplikasjon	3. tegn x eller. 3. addisjon/multiplikasjon 3. gangetabellen 3. algoritme
2. Divisjon	3. 3. 3. 3.

FLERKOLONNE NOTAT

1.				
2.	2.	2.	2.	2.
3.	3.	3.	3.	3.
3.	3.	3.	3.	3.
3.	3.	3.	3.	3.
3.	3.	3.	3.	3.
3.	3.	3.	3.	3.

BRETTEBOK

Brettebok er populært på alle trinn og for alle elever.

- Bruk fire ark (antall vil variere), gjerne med forskjellige farger.
- Ta et ark opp i venstre hånd.
- Ta deretter et ark til og legg det kant i kant på langsiden, men med kortsiden 2 cm nedenfor kanten på det første arket. Gjør det samme med det tredje og fjerde arket.
- Hold arkene godt fast med venstre hånd. Med høyre hånd bretter du opp bunken omtrent på midten, slik at det som var den nederste kortsiden, nå ligger 2 cm under det fjerde arkets øverste kortside. Nå vises 8 deler av arkene. Stift ytterst i bretten, snu produktet og du har fått en fargerik brettebok.

Eks på Brettebok

Tittel: skrives på den øverste flippen

Undergrupper:

Skrives på de 2cm brede bitene av arkene som stikker ut.

Notatene om den enkelte undergruppen, skrives på baksiden av bretten foran og ned til overskriften.

SJANGERE	
BREV – personlig	
BREV - formelt	
DAGBOK	ESSAY
ARTIKLER	KÅSERI
NOVELLER	FORTELLING
REPORTASJER	INTERVJU
ROMANER	EVENTYR

TOMMELFINGERREGEL: Finn ut hvor mange kategorier eller undergrupper du skal ha til det enkelte emne, del det på ti, og du har det antall ark du trenger.

Introduser denne arbeidsmåten for elevene og du vil se at noen av dem bevisst vil velge den når de arbeider alene. Sett brettebøkene inn i en perm eller bruk dem som del av en mappe.

Forslag til brettebøker:

Matematikk: areal, geometriske figurer, brøk, klokka.

Naturfag: solsystemet (snu bretteboka den andre veien), solen helt innerst, planetene utover (det trengs fire ark).

Norsk: sjangere, tolkning av noveller eller roman.

(MILL)

FRIFORM-KART

Når elevene har lest en tekst, hørt et foredrag eller sett en film, blir de delt inn i grupper for å lage et friform-kart.

Elevene skal framstille det de har lært, kun gjennom tegninger og illustrasjoner.

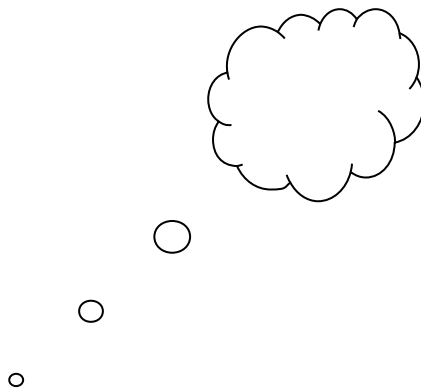
Det er ikke lov til å bruke tekst. De må derfor finne ut sammen hva som er viktigst og som skal illustreres. Drøftingene er viktigere enn resultat.

Det finnes ikke noen riktig eller gal måte å lage et friform-kart på.

Resultatet henges opp, og hver gruppe presenterer sin løsning i plenum. På denne måten får elevene enda en repetisjon av stoffet.

Denne strategien appellerer i første rekke til de romlig-visuelle elevene, men også andre elever liker denne måten å arbeide på.

NB! Vær nøye med å sette en tidsramme for arbeidet.

Eksempel på TEKSTANALYSE ELLER ORDANALYSE

Dette skjema kan brukes til ulike typer tekstanalyse, og på ulike klassetrinn. Man endrer "oppgaveord" i kolonnene ettersom hva man vil elevene skal se etter i en tekst. Man kan endre og lage flere eller færre kolonner etter type oppgave.

Tekstanalyse, dato:	
Tittel:	
Forfatter	
Ord med dobbel konsonant:	Trollord:
Verb:	Tegning:
Beskriv det du har tegnet:	
Skrevet av:	

PÅSTAND – BEVIS

Tokolonnenotater hvor eleven bevisstgjøres på hva en påstand er, skriver denne i venstre kolonne, finner argumenter for og i mot påstanden og skriver argumentet i høyrekolonne

Påstand	Bevis/Argumentasjon	
	For	Mot